EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 21.6.2021
COM(2021) 339 final

2021/0163 (NLE)

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY

o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Slovenska

{SWD(2021) 161 final}

2021/0163 (NLE)

Návrh

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ RADY

o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Slovenska

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost[1], a zejména na článek 20 uvedeného nařízení,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Rozšíření onemocnění COVID-19 mělo na hospodářství Slovenska rušivý dopad. V roce 2019 činil na Slovensku hrubý domácí produkt na obyvatele (HDP na obyvatele) 55 % průměru EU. Podle prognózy Komise z jara 2021 klesl reálný HDP Slovenska v roce 2020 o 4,8 % a očekává se, že v letech 2020 a 2021 klesne kumulativně o 0,2 %. K dlouhodobějším aspektům s dopadem na střednědobou hospodářskou výkonnost patří zejména koncentrace hospodářské činnosti v tradiční výrobě s nízkou mírou inovací a přidanou hodnotou při současném nedostatku kvalifikovaných pracovníků; soukromým investicím mimoto brání vysoká regulační zátěž a nedostatky ve veřejné správě a systému soudnictví.

(2) Ve dnech 9. července 2019 a 20. července 2020 vydala Rada v rámci evropského semestru doporučení pro Slovensko. Rada doporučila zejména přijmout opatření na podporu hospodářského oživení a současně zajistit dlouhodobou fiskální udržitelnost; zvýšit odolnost systému zdravotní péče; zlepšit kvalitu a inkluzivnost vzdělávání na všech úrovních a podporovat dovednosti; zaměřit hospodářskou politiku na investice do digitální a zelené transformace a jiné oblasti se zohledněním regionálních rozdílů zlepšit účinnost a integritu systému soudnictví, bojovat proti korupci a praní peněz a zajistit kvalitní veřejné služby a příznivé podnikatelské prostředí. Po posouzení pokroku při provádění těchto doporučení pro danou zemi v době předložení plánu pro oživení a odolnost Komise konstatuje, že bylo dosaženo významného pokroku s ohledem na doporučení přijmout veškerá nezbytná opatření k účinnému řešení pandemie a zajistit přiměřenou náhradu příjmu.

(3) [V doporučení Rady týkajícím se hospodářské politiky eurozóny se členským státům eurozóny doporučovalo přijmout mimo jiné prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost opatření k zajištění orientace politiky, která podporuje oživení, a k dalšímu zlepšování konvergence, odolnosti a udržitelného růstu podporujícího začlenění. V

[1] Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.

doporučení Rady se doporučovalo rovněž posílit vnitrostátní institucionální rámce, zajistit makrofinanční stabilitu a dokončit HMU a posílit mezinárodní úlohu eura.] [Pokud doporučení Rady nebude přijato do doby přijetí prováděcího rozhodnutí Rady, bude tento bod odůvodnění smazán].

(4) Dne 29. dubna 2021 předložilo Slovensko v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 Komisi svůj národní plán pro oživení a odolnost. Toto podání následovalo po konzultačním procesu vedeném v souladu s vnitrostátním právním rámcem s místními a regionálními orgány, sociálními partnery, organizacemi občanské společnosti, mládežnickými organizacemi a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami. Vnitrostátní odpovědnost za plány na podporu oživení a odolnosti je základem jejich úspěšného provádění a trvalého dopadu na vnitrostátní úrovni a důvěryhodnosti na evropské úrovni. Podle článku 19 uvedeného nařízení Komise posoudila relevanci, účinnost, účelnost a soudržnost plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování uvedenými v příloze V uvedeného nařízení.

(5) Plány pro oživení a odolnost by měly sledovat obecné cíle Nástroje pro oživení a odolnost zřízeného nařízením (EU) 2021/241 a Nástroje Evropské unie na podporu oživení vytvořeného nařízením Rady (EU) 2020/2094[2] za účelem oživení po krizi COVID-19, jakož i za účelem podpory hospodářské, sociální a územní soudržnosti Unie prostřednictvím příspěvku k šesti pilířům uvedeným v článku 3 nařízení (EU) 2021/241.

(6) Provádění plánů členských států pro oživení a odolnost bude představovat koordinované úsilí v oblasti investic a reforem v celé Unii. Prostřednictvím koordinovaného a současného provádění těchto reforem a investic a realizace přeshraničních projektů se budou tyto reformy a investice vzájemně posilovat a vytvoří pozitivní vnější efekty v rámci celé Unie. Přibližně třetina dopadů nástroje na růst a zaměstnanost v členských státech bude proto pocházet z efektu přelévání z ostatních členských států.

Vyvážená reakce přispívající k šesti pilířům

(7) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. a) a oddílem 2.1 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 představuje plán pro oživení a odolnost do velké míry (hodnocení A) komplexní a přiměřeně vyváženou reakci na hospodářskou a sociální situaci, čímž vhodně přispívá ke všem šesti pilířům uvedeným v článku 3 nařízení (EU) 2021/241, a zohledňuje specifické výzvy a přidělené finanční prostředky dotčeného členského státu.

(8) Plán předkládá vyvážený soubor reforem a investic, které se zabývají jak důsledky pandemie COVID-19, tak i hlavními strukturálními socioekonomickými a environmentálními problémy, jimž Slovensko čelí, sledují cíle v oblasti soudržnosti a přispívají ke všem šesti pilířům uvedeným v článku 3 nařízení (EU) 2021/241. Plán představuje širokou škálu opatření pro inovativní ekonomiku a podporuje hospodářský růst, zejména prostřednictvím investic do souběžné zelené a digitální transformace, mj. i investováním do vzdělávání a dovedností. Obecným cílem je obnovení udržitelného růstu a transformace slovenské ekonomiky a společnosti zaměřená na budoucnost, a tedy zvýšení kvality života na Slovensku. Plán se zaměřuje na pět

[2] Nařízení Rady (EU) 2020/2094 ze dne 14. prosince 2020, kterým se zřizuje Nástroj Evropské unie na podporu oživení, jehož účelem je podpořit oživení po krizi COVID-19 (Úř. věst. L 433I, 22.12.2020, s. 23).

klíčových oblastí politiky: zelenou ekonomiku, vzdělávání, vědu a inovace, zdraví a veřejnou správu a digitalizaci. Pro všech pět klíčových oblastí uvádí plán konkrétní a soudržné vysvětlení toho, jak přispějí k šesti pilířům. Tento přístup pomáhá zajistit, aby byl každý pilíř řešen komplexně.

(9) Základem návrhu plánu jsou zelená a digitální transformace hospodářství. Ekologické reformy a investice zahrnuté v plánu mají zvýšit využívání obnovitelných zdrojů energie a jejich integraci do sítě, zlepšit energetickou a environmentální výkonnost budov, zvýšit podíl udržitelných druhů dopravy a dekarbonizovat průmyslové procesy, a tak přispět k cílům týkajícím se zmírňování změny klimatu a snížení znečištění ovzduší. Předpokládají se důležité reformy a investice ke zvýšení odolnosti krajiny a ekosystémů vůči změně klimatu s důrazem na revitalizaci vodních toků. Digitální reformy a investice by měly napomoci modernizaci Slovenska a podpořit oblasti s největšími investičními mezerami. To zahrnuje zejména digitalizaci veřejných služeb a škol, rozvoj digitálních dovedností a podporu inovací.

(10) Plán představuje náležitě zacílená opatření politiky, která jsou relevantní pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Inovační potenciál a růst produktivity mají být dle očekávání podpořeny opatřeními ke zlepšení ekosystému výzkumu, vývoje a inovací, podnikatelského prostředí, kvality a relevance vysokoškolského vzdělávání a výsledků vzdělávání, včetně reformy školních osnov a lepší přípravy učitelů. Malé a střední podniky by měly mít prospěch ze silné stimulace poptávky v důsledku investic podpořených plánem, jakož i z cílené pomoci v oblasti inovací a digitalizace. Plán určuje příslušné sociální a hospodářské problémy v oblasti sociální a územní soudržnosti a zahrnuje příslušná opatření k jejich odstranění. Zaměřuje se zejména na posílení inkluze ve vzdělávání dětí se zvláštními vzdělávacími potřebami a dětí ze znevýhodněného socioekonomického prostředí, včetně romské populace. Problémy v oblasti soudržnosti a regionálními rozdíly se zabývá ambiciózní reforma nemocniční péče a také opatření týkající se digitalizace veřejné správy. Rovněž se očekává, že plán zlepší zdravotnictví a hospodářskou, sociální a institucionální odolnost. V oblasti zdravotní péče představuje plán komplexní soubor reforem a investic zaměřených na zlepšení odolnosti, účinnosti, dostupnosti a kvality slovenského systému zdravotní péče. Investice se zaměřují především na nemocniční péči, dlouhodobou péči, péči o osoby s duševními poruchami a primární péči. Lze očekávat, že investice do systémů včasného varování a infrastruktury zlepší schopnost reagovat na krize. Důchodová reforma má podle předpokladů zajistit, aby bylo Slovensko méně zranitelné vůči rizikům souvisejícím s udržitelností. Politikami pro příští generaci se zabývá zejména komplexní balíček opatření zaměřených na zlepšení vzdělávání na všech úrovních, od předškolního vzdělávání a péče až po vysokoškolské vzdělávání.

Řešení všech nebo významné části výzev identifikovaných v příslušných doporučeních pro jednotlivé země

(11) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) a oddílem 2.2 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 se očekává, že plán pro oživení a odolnost přispěje k účinnému řešení všech nebo významné části výzev (hodnocení A) identifikovaných v příslušných doporučeních pro jednotlivé země, včetně jejich fiskálních aspektů, a v případných doporučeních učiněných dotčenému členskému státu nebo výzev uvedených v jiných relevantních dokumentech, které Komise oficiálně přijala v rámci evropského semestru.

(12) Doporučení týkající se okamžité reakce fiskální politiky na pandemii lze považovat za doporučení nespadající do slovenského plánu pro oživení a odolnost, a to bez ohledu na skutečnost, že Slovensko obecně v souladu s ustanoveními obecné únikové doložky odpovídajícím způsobem a dostatečně reagovalo na bezprostřední potřebu podpořit hospodářství v letech 2020 a 2021 fiskálními prostředky. Doporučení dosáhnout střednědobého rozpočtového cíle v roce 2020 navíc již není relevantní, a to jak z důvodu uplynutí příslušného rozpočtového období, tak proto, že v březnu 2020 byla v souvislosti s krizí způsobenou pandemií aktivována obecná úniková doložka obsažená v Paktu o stabilitě a růstu.

(13) Plán obsahuje rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které přispějí k účinnému řešení významné části hospodářských a sociálních problémů, které v doporučeních určených Slovensku zmínila Rada v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, zejména ohledně inkluzivního vzdělávání, veřejné správy a investic do zelené a digitální transformace ke zvýšení produktivity, jakož i příspěvku ke snižování regionálních rozdílů.

(14) Soubor opatření obsažených ve slovenském plánu pro oživení a odolnost se náležitě zabývá výzvou související s urychlením zelené a digitální transformace. Dlouhodobé problémy v oblasti vzdělávání, péče o děti, zdravotní péče a výzkumu, vývoje a inovací řeší rovněž komplexní opatření, která mají řešit nejzávažnější nedostatky, jako je nízká kvalita a inkluzivnost vzdělávání, roztříštěná koordinace politik v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, nedostatečná spolupráce veřejného a soukromého sektoru a slabá výkonnost výzkumu, vývoje a inovací. Další opatření navrhovaná v plánu ke zlepšení systému soudnictví, zadávání veřejných zakázek a boje proti praní peněz mají potenciál přispět k efektivnímu řešení mnoho souvisejících výzev. Mimoto se očekává, že řada reforem zlepší dlouhodobou udržitelnost veřejných financí.

Příspěvek k potenciálu růstu, tvorbě pracovních míst a hospodářské, sociální a institucionální odolnosti

(15) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. c) a oddílem 2.3 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 se očekává, že plán pro oživení a odolnost bude mít velký dopad (hodnocení A) na posílení potenciálu růstu, tvorbu pracovních míst a hospodářskou, sociální a institucionální odolnost Slovenska, a tím napomůže provádění evropského pilíře sociálních práv, mimo jiné podporou politik ve prospěch dětí a mládeže, a zmírní hospodářský a sociální dopad krize COVID-19, čímž přispěje ke zvýšení hospodářské, sociální a územní soudržnosti a konvergence v Unii.

(16) Simulace provedené Komisí prokazují, že plán může v období 2021–2026 zvýšit HDP Slovenska v průměru o 1,3 % až 1,8 %[3]. Provedení plánu pro oživení a odolnost má dle očekávání významně přispět k hospodářskému růstu a zaměstnanosti na Slovensku. Investice zahrnuté v plánu by měly v krátkodobém až střednědobém horizontu podpořit agregátní poptávku, zlepšit cyklickou pozici slovenského hospodářství, a tím zmírnit nepříznivé hospodářské dopady krize COVID-19. Zaměření investic na stavební a renovační projekty, v plném souladu se zásadou

[3] Tyto simulace zohledňují celkový dopad nástroje NGEU, který zahrnuje také financování pomoci při oživení pro soudržnost a území Evropy a vyšší finanční prostředky pro program Horizont, Program InvestEU, FST, rozvoj venkova a kapacity RescEU. Tyto simulace nezahrnují možný pozitivní dopad strukturálních reforem, jenž může být značný.

„významně nepoškozovat“, je v tomto ohledu obzvláště přínosné, a to vzhledem k tomu, jak těžce bylo pandemií zasaženo slovenské odvětví stavebnictví.

(17) Ve střednědobém až dlouhodobém výhledu mají investice spolu s plánovanými reformami dle předpokladů pomoci řešit stávající výzvy spojené s potenciálem růstu a usnadnit přechod země k diverzifikovanějšímu hospodářskému modelu se silnějším zaměřením na činnosti s vyšší přidanou hodnotou. To by mělo slovenskému hospodářství pomoci zůstat konkurenceschopným a odolným a přizpůsobit se průmyslovým trendům spojeným s automatizací a digitální změnou. Proto se očekává, že provedení plánu pro oživení a odolnost zvýší potenciální výstup a bude mít trvalý účinek na hospodářskou výkonnost Slovenska. Většina tohoto dlouhodobého účinku vyplývá z opatření na podporu činností v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, např. vládní reforma výzkumu, vývoje a inovací ke zlepšení koordinace i financování. Vychází rovněž ze zlepšení lidského kapitálu a velikosti a kvalifikačního složení pracovní síly rozšířením předškolního vzdělávání, reformou školních osnov a zlepšením kvality a relevance vysokoškolského vzdělávání se zaměřením na růst produktivity na Slovensku.

(18) Předpokládá se, že plán sníží sociální nerovnost a územní rozdíly v rámci země. Východní a střední Slovensko mají tendenci vést si podstatně hůře než západní část země, pokud jde o různé vzájemně propojené ukazatele trhu práce a sociální ukazatele, například podíl vysoce kvalifikovaných pracovníků, dlouhodobá nezaměstnanost a nezaměstnanost mladých a počet zapsaných dětí v předškolních zařízeních. Očekává se, že problémy týkající se nerovností ve vzdělávání vyřeší reforma školních osnov podporující klíčové kompetence a digitální dovednosti a zavedení systému opatření na podporu vzdělávání. Jelikož výsledky vzdělávání u studentů do značné míry určuje jejich socioekonomické prostředí, obsahuje plán reformy zaměřené na zlepšení přístupnosti a kvality předškolního vzdělávání a péče o malé děti, posílení poradenských služeb, potlačení segregace a zrušení výuky ve školách na dvě směny. Tyto reformy mají dle očekávání snížit míru předčasných odchodů ze vzdělávání, zejména u znevýhodněných studentů, a tím přispět ke zlepšení sociální mobility a rovných příležitostí. Komplexní reformy a investice v oblasti vysokoškolského vzdělávání zlepší dle předpokladů jeho kvalitu a relevanci změnou systémů řízení, financování, akreditace a vědeckého hodnocení. Rozvoj formálních služeb dlouhodobé péče společně s mateřskými školami by měl zmírnit neúměrné zatížení rodin, zejména žen pečujících o závislé osoby, a umožnit jim účast na trhu práce. Tyto politiky jsou v souladu se zásadami evropského pilíře sociálních práv.

(19) Širší dostupnost péče o osoby s duševními poruchami je v souladu se strategií deinstitucionalizace. Důležitými kroky na cestě k podpoře přístupu k cenově dostupným a kvalitním službám dlouhodobé péče je mimoto zaměření na poskytování domácí a komunitní dlouhodobé péče, posílení paliativní péče a řešení roztříštěnosti řízení tohoto odvětví. Modernizace sítě nemocnic by měla pomoci zvýšit kvalitu a nákladovou efektivnost zdravotních služeb a zároveň zlepšit jejich dostupnost i v méně rozvinutých regionech. Toho by mělo být dosaženo rovněž investicemi zaměřenými na zlepšení dostupnosti služeb primární péče v oblastech s jejich nedostatečnou dostupností. Investice do infrastruktury v souvislosti se zelenou transformací, zejména program renovace budov, by měly vytvořit nové pracovní příležitosti ve stavebnictví v rámci celého Slovenska, a to i pro pracovníky s nízkou kvalifikací.

Zásada „významně nepoškozovat“

(20) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. d) a oddílem 2.4 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 se očekává, že plán pro oživení a odolnost zajistí, aby žádné opatření (hodnocení A) pro provádění reforem a investičních projektů v něm zahrnuté významně nepoškozovalo environmentální cíle ve smyslu článku 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852[4] (zásada „významně nepoškozovat“).

(21) Slovensko provedlo úplné posouzení všech opatření obsažených v plánu s ohledem na zásadu „významně nepoškozovat“ v souladu s technickými pokyny Evropské komise k uplatňování této zásady (2021/C 58/01) Potenciálně škodlivý environmentální dopad všech příslušných opatření je řešen pomocí vhodných záruk a zmírňujících opatření, která jsou zajištěna prostřednictvím opatření pro monitorování. Tato zmírňující opatření jsou zohledněna v milnících a cílech týkajících se dekarbonizace průmyslu, renovace budov, včetně nahrazování kotlů, používání hydroelektrické energie a biomasy, finančních režimů na podporu výzkumu, vývoje a inovací a finančních nástrojů na podporu inovací.

Příspěvek k zelené transformaci, včetně biologické rozmanitosti

(22) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. e) a oddílem 2.5 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 obsahuje plán pro oživení a odolnost opatření, která velkou měrou (hodnocení A) přispívají k zelené transformaci, včetně zachování biologické rozmanitosti, nebo k řešení výzev, které z této transformace vyplývají. Na opatření podporující cíle v oblasti klimatu připadá částka, která představuje 43 % celkových finančních prostředků přidělených na plán, jak bylo vypočteno podle metodiky uvedené v příloze VI nařízení (EU) 2021/241. V souladu s článkem 17 nařízení (EU) 2021/241 je plán pro oživení a odolnost v souladu s informacemi obsaženými ve vnitrostátním plánu v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030.

(23) Reformy a investice v oblasti obnovitelných zdrojů energie, zaměřené zejména na zlepšení přístupu obnovitelných zdrojů k síti, spolu s ambiciózním programem renovace budov na základě vysokých standardů energetické účinnosti, jakož i programem pro dekarbonizaci průmyslu mají podle očekávání Slovensku pomoci dosáhnout do roku 2030 jeho cílů v oblasti dekarbonizace a podpořit přechod na oběhové hospodářství. Komplexní balíček reforem a investic v oblasti dopravy by měl podpořit elektromobilitu, veřejnou přepravu cestujících a intermodální přepravu zboží. To má dle očekávání posílit celkový ekosystém mobility, což by mělo přinést prospěch slovenskému hospodářství.

(24) Předpokládá se, že reformy a investice v souvislosti s krajinným plánováním, ochranou přírody a hospodaření s vodou pomohou řešit problémy, s nimiž se Slovensko potýká s ohledem na přizpůsobování se změně klimatu a ochranu vodních zdrojů, přírody a biologické rozmanitosti.

Příspěvek k digitální transformaci

(25) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. f) a oddílem 2.6 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 obsahuje plán pro oživení a odolnost opatření, která velkou měrou (hodnocení A) přispívají k digitální transformaci nebo k řešení výzev, které z ní vyplývají. Na opatření podporující digitální cíle připadá částka, která představuje 21 % celkových

[4] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

finančních prostředků přidělených na plán, jak bylo vypočteno podle metodiky uvedené v příloze VII nařízení (EU) 2021/241.

(26) Plán předkládá ambiciózní balíček opatření týkajících se digitální transformace slovenského hospodářství a společnosti. Základem opatření v oblasti vzdělávání jsou digitální dovednosti ve spojení s revidovanými osnovami, odbornou přípravou učitelů a investicemi do digitálního vybavení na školách společně s digitalizací vysokoškolského vzdělávání. Plán současně zahrnuje i strategii rozvoje digitálních dovedností u dospělých osob všech věkových kategorií s cílem zajistit jejich začlenění do měnící se společnosti v důsledku digitalizace. Plán zavádí rovněž opatření k vytvoření účinného modelu řízení digitální transformace. To by mělo podpořit rozvoj digitálního ekosystému a přinést prospěch celému hospodářství. Podpora digitalizace společností se zvláštním zaměřením na malé a střední podniky by jim měla umožnit, aby zůstaly konkurenceschopnými, a to v důsledku zefektivnění výrobních procesů a využívání inovativních technologií.

(27) Kvalita a přístupnost řešení v oblasti elektronické veřejné správy by se měla zlepšit díky nové digitální platformě pro poskytování veřejných služeb zaměřených na uživatele spolu s účinnějším řízením prostředků IT ve veřejné správě. Za účelem doplnění rozvoje digitálních veřejných služeb se Slovensko snaží posílit a standardizovat kybernetickou bezpečnost ve všech oblastech veřejné správy. Digitální příspěvek plánu posílí také účast na čtyřech digitálních projektech, jichž se účastní více zemí, včetně zavádění center pro digitální inovace a připojení se k evropskému projektu týkajícímu se vysoce výkonné výpočetní techniky.

Trvalý účinek

(28) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. g) a oddílem 2.7 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 se očekává, že plán pro oživení a odolnost bude mít na Slovensko do velké míry (hodnocení A) trvalý účinek.

(29) Slovenský plán obsahuje velký soubor strukturálních reforem, jež mají mít podle očekávání trvalý účinek v mnoha oblastech politiky, jakož i na veřejnou správu a instituce. Trvalý účinek mají mít zejména reformy soudnictví a reformy v oblasti boje proti korupci a praní peněz, a proto je důležité, aby tyto reformy a jejich provádění byly v souladu s požadavky práva EU na nezávislost soudnictví. Obzvláště důležité je náležité zapojení soudní moci, zúčastněných stran a občanské společnosti do procesu reforem. Úsilí v oblasti digitalizace v rámci širokého spektra institucí a veřejné správy mimoto strukturálně zvýší účinnost a zlepší kvalitu veřejných služeb. Komplexní balíček reforem na všech úrovních vzdělávání by měl zlepšit dovednostní základnu obyvatelstva. Reformy v oblasti zdravotní a sociální péče mají dle očekávání zlepšit účinnost a účelnost systému zdravotní péče, což by mělo zase zlepšit zdravotní stav obyvatel a zmírnit rozdíly mezi jednotlivými socioekonomickými skupinami, pokud jde o výsledky v oblasti zdraví.

(30) Očekává se, že investiční opatření podpoří a zvýší pozitivní účinek strukturálních reforem obsažených ve slovenském plánu pro oživení a odolnost. Značné investice do modernizace železničního systému by měly k tomuto udržitelnému druhu dopravy přilákat více cestujících, což napomůže zelené transformaci a podpoří regionální soudržnost. Ekologické investice do průmyslu, včetně výroby energie by měly přispět k dekarbonizaci tohoto odvětví a čistšímu ovzduší na Slovensku. Ambiciózní program v oblasti energetické účinnosti ve spojení s reformou týkající nakládání se stavebním odpadem umožní renovací bytového fondu s trvalým účinkem na snižování emisí v

tomto klíčovém odvětví a zlepšení oběhovosti. Reformy zdravotnictví jsou podpořeny investicemi do nemocnic a ostatních zdravotnických zařízení. Investice podněcují také reformy vzdělávání, například poskytnutím digitálního vybavení, odbornou přípravou učitelů a zajištěním bezbariérových budov středních a vysokých škol nebo vybudováním nových mateřských škol. Programy stipendií a rozvoje jsou zaměřeny na zlepšení přístupu k vysokoškolskému vzdělávání a jeho internacionalizace. Velký investiční program by měl poskytnout finanční prostředky také reformovanému výzkumnému a inovačnímu systému, zvýšit přitažlivost Slovenska pro společnosti i kvalifikované pracovníky a má rovněž značný potenciál s ohledem na diverzifikaci hospodářství k činnostem s vyšší přidanou hodnotou. Trvalý dopad plánu lze rovněž posílit synergiemi mezi plánem a dalšími programy, včetně programů financovaných z fondů politiky soudržnosti, zejména prostřednictvím věcného řešení hluboce zakořeněných územních problémů a podporou vyváženého rozvoje.

Sledování a provádění

(31) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. h) a oddílem 2.8 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 jsou opatření navrhovaná v plánu pro oživení a odolnost přiměřená (hodnocení A) k zajištění účinného sledování a provádění plánu pro oživení a odolnost, včetně navrženého harmonogramu, milníků, cílů a souvisejících ukazatelů.

(32) Slovensko zavádí komplexní systém pro provádění, v němž hraje vedoucí úlohu národní orgán pro provádění a koordinaci odpovědný za splnění milníků a cílů a podávání žádostí o platby. Za tímto účelem bude národní orgán pro provádění a koordinaci oprávněn vyžádat si od všech dotčených subjektů – prováděcích subjektů, zprostředkovatelů, příjemců a jiných dotčených osob – informace o stavu provádění reforem a investic, včetně odpovídajících milníků a cílů. Rozsah a povaha milníků a cílů jsou obecně komplexní a soudržné. Lhůta pro dosažení milníků a cílů je přiměřená s předsunutím reforem a poskytnutím základu pro investice. Milníky a cíle se pokládají za náležitě navržené se spolehlivými ukazateli zajišťujícími řádné sledování a hodnocení během provádění.

(33) Členské státy by měly zajistit, aby o finanční podpoře v rámci nástroje bylo informováno a aby byla uznána v souladu s článkem 34 nařízení (EU) 2021/241. Členské státy mohou v rámci nástroje pro technickou podporu požádat o technickou podporu za účelem pomoci při provádění jejich plánu.

Výpočet nákladů

(34) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. i) a oddílem 2.9 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 je odůvodnění výše odhadovaných celkových nákladů plánu pro oživení a odolnost uvedené v plánu ve střední míře (hodnocení B) přiměřené a věrohodné, je v souladu se zásadou nákladové efektivnosti a je úměrné očekávanému účinku na hospodářství a společnost členského státu.

(35) Slovensko poskytlo náležité odůvodnění, důkazy a metodiku pro většinu nákladů, které by měly být podle plánu vynaloženy. Odhady nákladů, informace a podpůrné doklady byly poskytnuty v poměrně velkém rozsahu. Použité metodiky často odkazují na srovnatelné projekty, které byly na Slovensku realizovány nedávno, mimo jiné v rámci financování z Unie. Nebylo-li to možné, byly až na několik málo výjimek často provedeny přiměřené a věrohodné odhady se spolehlivými výpočty na základě informací z jiných členských států nebo od certifikovaných a nezávislých institucí. U jednotlivých odhadů nákladů jsou referenční hodnoty založeny na dostupných tržních

cenách. Slovensko předložilo potvrzení odhadů nákladů nezávislými orgány pouze v omezené míře, ačkoli jako nezávislý potvrzující orgán pro jednotlivé složky byl uveden útvar hodnoty za peníze (nedílná součást ministerstva financí). Byly odůvodněny záruky zajišťující jeho nezávislost.

(36) U omezeného počtu opatření jsou cíle nebo referenční hodnoty nákladů méně jasné, jsou popsány na poměrně obecné úrovni nebo se zakládají na málo srovnatelných informacích nebo na informacích, jejichž spolehlivost bylo obtížnější ověřit. Některé odhady nákladů postrádají srovnatelné referenční hodnoty pro výpočet nákladů, často kvůli bezprecedentní povaze investic (například v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, výzkumu, vývoje a inovací a digitalizace). Vzhledem k neexistujícím srovnatelným precedentům a skutečnosti, že jsou do značné míry vysvětleny metodiky zdola nahoru, poskytlo Slovensko zároveň vysvětlení a odůvodnění těchto opatření v dostatečné míře.

(37) Jelikož ještě nebyla finalizována dohoda o partnerství a program pro programové období politiky soudržnosti na období 2021–2027, není vždy jasně uvedena hranice s ostatními zdroji financování projektů v podobných oblastech. Slovensko se však zavázalo zavést přísná ochranná opatření, která zajistí, aby bylo zabráněno dvojímu financování, a to na strategické úrovni i na úrovni projektů, např. pro financování různých nákladů v rámci stejného opatření. Odhadované celkové náklady plánu pro oživení a odolnost jsou v souladu se zásadou nákladové efektivnosti a jsou úměrné očekávanému účinku na hospodářství a společnost členského státu.

Ochrana finančních zájmů Unie

(38) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. j) a oddílem 2.10 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 jsou opatření navržená v plánu pro oživení a odolnost a dodatečná opatření obsažená v tomto rozhodnutí přiměřená (hodnocení A) pro prevenci, odhalování a nápravu korupce, podvodů a střetu zájmů při využívání finančních prostředků poskytnutých na základě uvedeného nařízení a očekává se, že opatření účinně zabrání dvojímu financování na základě uvedeného nařízení a z jiných programů Unie. Tím není dotčeno uplatňování jiných nástrojů a nástrojů na podporu a prosazování souladu s právem EU, včetně prevence, odhalování a nápravy korupce, podvodů a střetů zájmů a ochrany financí Unie v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092.

(39) Určení aktérů odpovědných za kontroly a audity na Slovensku je celkově náležitě vysvětleno a je jednoznačně objasněna nezávislost a oddělení funkcí auditního orgánu, včetně zakotvení ve slovenských právních předpisech. Národní orgán pro provádění a koordinaci odpovídá za vyhotovení a předání žádostí o vyplácení finanční podpory, prohlášení řídicího subjektu a shrnutí auditů. Poskytnuto je rovněž vysvětlení ohledně auditních subjektů, jejich vztahů a správní kapacity. Byly poskytnuty komplexní informace o opatřeních přijatých k řešení závažných nesrovnalostí a o osobách odpovědných za tato opatření. Tyto odpovědné osoby budou vyškoleny a v právních předpisech je zakotvena ochrana oznamujících osob, přičemž se očekává, že úřad pro oznamující osoby bude plně funkční do září 2021. Řídicí kontroly ze strany prováděcích ministerstev/subjektů budou ověřovat nejen neexistenci závažných nesrovnalostí, nýbrž také splnění milníků a cílů. Jsou vysvětlena opatření a mechanismy pro shromažďování, uchovávání a zpřístupňování údajů o konečných příjemcích a povinnost vedení záznamů podle čl. 22 odst. 2 písm. d) nařízení (EU) 2021/241 je svěřena prováděcím subjektům a příjemcům. Měl by být zaveden systém

úložiště pro sledování provádění plánu pro oživení a odolnost, který by měl být funkční v době podání první žádosti o platbu. Systém by měl zahrnovat minimálně tyto funkce: a) zajistit sběr údajů a sledování plnění milníků a cílů a b) shromáždit a uchovat údaje vyžadované v čl. 22 odst. 2 písm. d) bodech i) až iii) nařízení a zajistit přístup k těmto údajům. Za tímto účelem je nutné stanovit příslušný milník.

(40) Opatření k odhalování dvojího financování a k zamezení dvojímu financování jsou zahrnuta komplexním způsobem. Národní orgán pro provádění a koordinaci bude zajišťovat koordinaci aktérů podílejících se na provádění plánu pro oživení a odolnost. Z plánu jasně vyplývá, že koordinační orgány odpovědné za plán pro oživení a odolnost a fondy politiky soudržnosti budou spolupracovat, aby se zabránilo dvojímu financování ve fázi programování a provádění. Ačkoli mechanismy pro kontroly, které mají zabránit dvojímu financování ve fázi provádění, nejsou příliš podrobné, Slovensko se zavázalo zavést silné záruky, aby se zajistilo, že nedojde k dvojímu financování, a to jak na strategické úrovni, tak na úrovni projektů. Plán poskytuje zevrubné informace o správní kapacitě veřejné správy pro provádění plánu pro oživení a odolnost a jeho audit na Slovensku. Poskytuje rovněž rozsáhlé informace o právní způsobilosti různých subjektů provádějících kontroly provádění plánu. Velká část právního základu však závisí na *„zákoně o Nástroji pro oživení a odolnost“*, který má dosud pouze podobu návrhu. To znamená, že přesný mandát a pravomoc koordinačního orgánu a všech ostatních prováděcích subjektů budou pravděpodobně známy až po přijetí daného plánu. Zákon o Nástroji pro oživení a odolnost musí vstoupit v platnost do doby podání první žádosti o platbu a v tom okamžiku se nesmí významně odchylovat od popisu uvedeného v plánu. Za tímto účelem je nutné zahrnout milník. Splnění tohoto milníku, jakož i milník uvedený v bodě odůvodnění výše je podmínkou pro jakékoli vyplacení prostředků v rámci Nástroje pro oživení a odolnost (s výjimkou předběžného financování).

Soudržnost plánu

(41) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. k) a oddílem 2.11 přílohy V nařízení (EU) 2021/241 obsahuje plán ve vysoké míře (hodnocení A) opatření k provádění reforem a veřejných investičních projektů představujících ucelené činnosti.

(42) Slovenský plán pro oživení a odolnost představuje komplexní balíček reforem a investic, které se vzájemně posilují, se silným reformním úsilím. Plán se soustředí na tři vzájemně propojené pilíře týkající se inovativní, udržitelné a zdravé země a pět klíčových oblastí politiky, jež jsou provedeny prostřednictvím osmnácti složek. Synergie jsou zajištěny jak u tematických složek, jako jsou složky týkající se vzdělávání, tak i horizontálně napříč řadou složek, například uplatňování požadavků na energetickou účinnost při renovaci veřejných budov nebo digitální transformace veřejné správy. Systematicky jsou zařazeny investice do nových informačních systémů a datových nástrojů. Mezi reformami a investicemi v každé složce existuje zjevná rovnováha. Očekává se, že některé reformy budou mít průřezový dopad na účinnost výdajů, například revize právních předpisů v oblasti zadávání veřejných zakázek nebo zlepšení podnikatelského prostředí a systému soudnictví. Reformy se obecně soustředí na první roky, např. optimalizace nemocniční sítě a reforma řízení výzkumu, vývoje a inovací, jejímž cílem je vytvořit podmínky pro účinné investice. Doplňkovost s podporou v rámci fondů politiky soudržnosti je zjevná a je uvedena v rámci jednotlivých složek a shrnuta na úrovni plánu v rozsahu, který je v této fázi možný. Dělicí čáry nejsou vždy zcela jasné, jelikož dosud není dokončena dohoda o partnerství ani program pro operační programy.

Rovnost

(43) Plán obsahuje řadu opatření, která budou podle očekávání řešit výzvy země v oblasti rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí pro všechny. Co se týče rovnosti žen a mužů, plán předpokládá systém včasného varování pro předcházení předčasnému odchodu ze vzdělávání, jenž se neúměrně týká žen ze znevýhodněného prostředí. Tento systém zahrnuje možnosti mentorování a doučování. K řešení nízké dostupnosti mateřských škol a souvisejícího dopadu na účast žen na trhu práce a později na školní výsledky dětí by měl být zaveden právní nárok na předškolní vzdělávání dětí od věku tří let. Část plánu, která se zabývá inkluzivností ve vzdělávání, zahrnuje reformy a investice k zavedení systému opatření na podporu vzdělávání pro žáky se zvláštními vzdělávacími potřebami, k modernizaci programů odborné přípravy učitelů, ke snížení segregace ve vzdělávání a na podporu služeb péče o malé děti v marginalizovaných romských komunitách, jakož i ke zlepšení přístupu znevýhodněných žáků k vysokoškolskému vzdělávání. Řada částí plánu se zabývá situací a potřebami osob se zdravotním postižením, mimo jiné ve vztahu k renovaci budov a jejich lepší přístupnosti, udržitelné dopravě, digitalizaci a sociálním službám a službám péče o osoby s duševními poruchami. Řeší se i problémy, s nimiž se setkávají starší osoby, zejména podporou rozvoje jejich digitálních dovedností a zlepšením kvality a dostupnosti systémů dlouhodobé, sociální a zdravotní péče. Plán obsahuje rovněž horizontální mechanismus k zohlednění rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí pro všechny ve fázi provádění.

Vlastní bezpečnostní hodnocení

(44) Plán Slovenska pro oživení a odolnost potvrzuje, že se očekává, že vlastní bezpečnostní hodnocení investic do digitálních kapacit podle nařízení (EU) 2021/241 bude nedílnou součástí prováděcí fáze, a to v rámci analýzy a návrhu při vývoji nových informačních systémů. Slovensko má v úmyslu financovat investice do digitální konektivity z jiných zdrojů.

Přeshraniční projekty a projekty, jichž se účastní více zemí

(45) Plán navrhuje řadu přeshraničních projektů, zejména k usnadnění digitální transformace. Malým a středním podnikům by měl umožnit využívání služeb sítě evropských center pro digitální inovace. K dalším projektům patří mimo jiné investice do vysoce výkonného počítače, který má být součástí evropského projektu týkajícího se vysoce výkonné výpočetní techniky (EuroHPC), a možný příspěvek k infrastruktuře EU pro kvantovou komunikaci a blockchain připravující přeshraniční spojení se všemi sousedními členskými státy. Plán obsahuje opatření posilující propojení elektroenergetických sítí s Maďarskem, jež umožní připojení více domácích obnovitelných zdrojů energie na vnitrostátní síť. Plán zahrnuje podporu širší účasti slovenských subjektů na projektech rámcového programu EU pro výzkum a inovace, jež by měla podnítit společnosti k zajištění vysoce inovativních projektů a přístup výzkumných pracovníků a podniků k mezinárodním konsorciím, a tedy podpořit internacionalizaci.

Konzultační proces

(46) Plán obsahuje shrnutí konzultačního procesu uskutečněného za účelem jeho přípravy a provádění. Přípravy začaly v létě 2020. Analytický základ plánu poskytl národní integrovaný reformní plán zveřejněný v říjnu 2020, do jehož přípravy se zapojily zúčastněné strany. Od podzimu 2020 se přípravy odrazily v konzultacích se širší

škálou zúčastněných stran a širokou veřejností. V rámci standardizovaného postupu mezirezortních konzultací bylo obdrženo téměř 2 500 připomínek. Orgány se vynasnažily zohlednit návrhy veřejnosti a zúčastněných stran, jež se často týkaly environmentálních a klimatických otázek. Kvůli pandemii COVID-19 probíhaly veřejné akce většinou online.

(47) Co se týká fáze provádění plánu, předpokládá se, že jako poradní orgán bude zřízena Rada vlády pro plán s cílem zajistit strukturovaný dialog s klíčovými zúčastněnými stranami. K zajištění vlastní odpovědnosti příslušných aktérů má zásadní význam zapojení všech dotčených místních orgánů a zúčastněných stran, včetně sociálních partnerů, během celé doby provádění investic a reforem obsažených v plánu.

Kladné posouzení

(48) Na základě kladného posouzení slovenského plánu pro oživení a odolnost ze strany Komise se zjištěním, že plán uspokojivě splňuje kritéria pro posouzení stanovená v nařízení (EU) 2021/241 v souladu s čl. 20 odst. 2 uvedeného nařízení, by toto rozhodnutí mělo stanovit reformy a investiční projekty nezbytné pro provádění plánu, příslušné milníky, cíle a ukazatele a částku poskytnutou Unií na provádění plánu ve formě nevratné finanční podpory.

Finanční příspěvek

(49) Odhadované celkové náklady plánu Slovenska pro oživení a odolnost činí 6 575 000 000 EUR. Jelikož plán pro oživení a odolnost uspokojivě splňuje kritéria pro posouzení stanovená v nařízení (EU) 2021/241 a vzhledem k tomu, že výše odhadovaných celkových nákladů plánu pro oživení a odolnost je vyšší než maximální finanční příspěvek, který je pro Slovensko k dispozici, by se měl finanční příspěvek přidělený na plán Slovenska pro oživení a odolnost rovnat celkové částce finančního příspěvku, který je k dispozici pro Slovensko.

(50) V souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 se výpočet maximálního finančního příspěvku pro Slovensko aktualizuje do 30. června 2022. V souladu s čl. 23 odst. 1 uvedeného nařízení by měla být Slovensku nyní poskytnuta částka v rámci právního závazku do 31. prosince 2022. V návaznosti na aktualizovaný maximální finanční příspěvek by Rada na návrh Komise měla v případě potřeby toto rozhodnutí bez zbytečného odkladu změnit tak, aby zahrnovalo aktualizovaný maximální finanční příspěvek.

(51) Podpora, která má být poskytnuta, má být financována z půjček poskytnutých Komisí jménem Unie na základě článku 5 rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053[5]. Podpora by měla být vyplacena ve splátkách, jakmile Slovensko uspokojivě splní příslušné milníky a cíle identifikované v souvislosti s prováděním plánu pro oživení a odolnost.

(52) Slovensko požádalo o předběžné financování ve výši 13 % finančního příspěvku. Tato částka by měla být Slovensku poskytnuta s výhradou vstupu dohody o financování stanovené v čl. 23 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 v platnost a v souladu s touto dohodou.

(53) Tímto rozhodnutím by neměly být dotčeny výsledky jakýchkoli řízení týkajících se přidělování finančních prostředků Unie v rámci jakéhokoli jiného programu Unie

[5] Úř. věst. L 424, 15.12.2020, s. 1.

kromě nařízení (EU) 2021/241 nebo řízení týkajících se narušení fungování vnitřního trhu, která mohou proběhnout, a to zejména na základě článků 107 a 108 Smlouvy. Rovněž nezprošťuje členské státy povinnosti oznamovat Komisi záměry poskytnout státní podporu podle článku 108 Smlouvy,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1
Schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost

Posouzení plánu Slovenska pro oživení a odolnost na základě kritérií stanovených v čl. 19 odst. 3 nařízení (EU) 2021/241 se schvaluje. V příloze tohoto rozhodnutí jsou stanoveny reformy a investiční projekty v rámci plánu pro oživení a odolnost, opatření a harmonogram pro sledování a provádění plánu pro oživení a odolnost, včetně příslušných milníků a cílů, příslušné ukazatele týkající se plnění plánovaných milníků a cílů a opatření pro poskytnutí plného přístupu ze strany Komise k příslušným podkladovým údajům.

Článek 2
Finanční příspěvek

1. Unie poskytne Slovensku finanční příspěvek ve formě nevratné podpory ve výši 6 328 586 359 EUR.[6] Částka ve výši 4 642 807 510 EUR bude poskytnuta v rámci právního závazku do 31. prosince 2022. V závislosti na aktualizaci uvedené v čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 bude pro Slovensko vypočtena částka, která se rovná této částce nebo je vyšší, a v rámci právního závazku bude od 1. ledna 2023 do 31. prosince 2023 poskytnuta další částka ve výši 1 685 779 848 EUR.

2. Finanční příspěvek Unie bude Slovensku poskytnut Komisí ve splátkách v souladu s přílohou. Částka ve výši 822 716 227 EUR se poskytuje jako předběžné financování a je rovna 13 % finančního příspěvku. Komise může vyplatit předběžné financování a splátky v jedné nebo více tranších. Výše tranší závisí na dostupnosti finančních prostředků.

3. Předběžné financování bude uvolněno v závislosti na vstupu dohody o financování stanovené v čl. 23 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 v platnost a v souladu s touto dohodou. Předběžné financování se zúčtuje poměrným odečtením od úhrady splátek.

4. Uvolnění splátek v souladu s dohodou o financování je podmíněno dostupným financováním a rozhodnutím Komise přijatým v souladu s článkem 24 nařízení (EU) 2021/241, že Slovensko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle, které byly zjištěny v souvislosti s prováděním plánu pro oživení a odolnost. V závislosti na vstupu právních závazků uvedených v odstavci 1 v platnost musí být milníky a cíle dokončeny nejpozději do 31. srpna 2026, aby byly způsobilé pro platbu.

Článek 3
Určení

Toto rozhodnutí je určeno Slovenské republice.

[6] Tato částka odpovídá přiděleným finančním prostředkům po odečtení poměrného podílu Slovenska na výdajích podle čl. 6 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241 podle výpočtu s použitím metodiky stanovené v článku 11 uvedeného nařízení.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně